

Franckesche Stiftungen zu Halle

Panacea Apostasiæ: To gest, Lekarstwj proti Odpadlstwj

Vedel, Nicolaus

Lessné, 1631

Kapitola. III.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228786](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228786)

gine t t čemuž tím mocněgi poraho wat
A toč (prp) činjm pro Ewangelio
um/abych včastnjt geho byt.

Kapitola III.

Zetl Bášera: Ze w Papežstwu lidě také spaseni
byti mohou.

Nož se domníwagi/ že není
hrubá škoda odpadnauti t Pa-
pežstwi/ protož (děgi oni) rovně
t také w Papežstwu spaseni se docházj
gato y w pravě Čprstwi. Kce-
řéhožto smysleni tyto téměř důwody
magi.

I. Prawi/ že y w Papežstwu ta-
ké nacházj se základ Křestanstwi/ Syn-
bolum Apostolské/ geding Báh/ Drec.
Syn, a Duch Swatý. Těž Pisma
S. a zegmena Desatero Boží Přikázá-
ni, s Modlitbou Páně/ a tolitéž Swá-
tosti.

II. Zádnj

Kapitola II.

167

II. Žádný (pry) těch nemůže/aby
Předkové naši křesť w nehustých te-
mnostech Papežských věželi wšickni
zarraceni byli.

III. Následovaloby (pry) i toho
žby wšickni Králové a Knížata/křesť
gestře y nyní Náboženstwj Papežského
se přidržegi/zarraceni byli: což Křesťa-
nu/gakož mysliti nenáleží/tak y mluwě-
ti gest nebezpečné.

IV. Gest také nestišlný počet w
du obecném těch křesť ne srau glosti/
le lší Břitelů swých,w bludu wžegi.

V. Nacházegi se tam také mno-
ž dobří Muži/křesť počestnosti násle-
dujice snažně se wstřihagi/aby se ni-
čehého, cožby na dobré lidi nenáleže-
lo,nedopauštěli/ani komu gatau křiw-
du činili: takowěližby in na věčné z-
traceni odsaudil?

VI. Gestliže wčem Papeženci
blaudiz,neděge se toho od nich k jkěmu cž
li/ale dobrým vmyslem k Boží počt a
wlastní

wlastnímu spasení.

VII. Odsuzovati ty křesť, v Papeštvu žijící ať se / gest všech Evangelium Swatému odpornau / křesť přikazuje / Nejudie, a nebudete saucen nepotupíte, a nebudete potupeni. (Mat. 7. 1)

VIII. Bůž také gest / že Bůž ne smírně milosrdný gest: neměně tedy chce gá / to n může ge spashiti / rovně gá to n ty křesť / zgewně Evangelium Swatého / znáwagi.

IX. Naposledn, di Rádce Odpadli / Bůž ty můžeš dobře prawau / tu a Naboženstwu w srovn chowati / n / br; dle libosti co chceš wěti; gen toli / to zeronitě aby se od nich ne laučil.

Máhle tu wčteně všech ty / křesť / ti miš se lidšpa přewrácenost / astirati / bůž má: ale daremně wšlecko. **E** / gi sagisté nevkemožená, a mocná / prawda / že žádný w Papeštvu spashiti / wčného / dosahnutí nemůže, kdož by / agew

sgewně, a neb (gestližebn to nikoli bht
nemohlo) / mnit aspoň a w mysl / neza-
wřel bludů Papežských / zvláště pak
těch kterých hned w základu spasení Bítie
odporný gsau.

Tohobn snadně bylo mnohými důwoz
by potvrditi; ale krátkosti šetřiti se mu-
š / a také zvláštní Knihy gsau před ru-
kama / kteréž rozepři tuto zpravují: pro-
tož dosti bude / gedínj toliko důwod přje-
tomně přiwěsti.

Toto gest neo-

mylně pravě / že žádná věčného spasení
bez pravého geho základu, kterých w pra-
wě inámosti Boha / a Spasitele našeho
Gejisse Krysta, záleží / dosáhnutí nemá-
je. Totož gest věčný život / aby po-
znali tebe samého pravého Boha / a
kteréhož sp pošlat Gejisse Krysta.

(Jan 17. 3.)

Tato pak inámost
musí bhtí prawá; nebo budeli šfalešná
nebude hodna slauti inámosti / ale ne-
inámosti.

Wněwadž tedy w Papež-
štwy Bůh a Spasitel náš Gejiss Kr-
stus

que

p

stus práwě se nepoznává: nepochybne
odtud následuje/ že se w něm t životu
wěčné nu přiziti nemůže.

Je to tak gest/ totiž prawý Bůh
— že se tam práwě nepoznává: zgeroně gest
— s těch wěch kterých se wábec od Křimaná
// předkládá a drží. Pravý sagisté/ že
Pisma wzácnost swau od wzácnosti
Chrtwe magi. A to co gest gíněho nejl
glehčowati a za hříčku Božskau welebo
nost miti/ gehož Slowa ona gsau? Běh
že Kněz na Wsi moč gístich slow kře
ráž se při nj křagi stwořiti máže cělo
Křstowo. Nenilž to Wšemohau
cnosti Boží na welkau vgmue
Wlani n z zarmělosti a nedokonalosti
Křasfi Dce nasseho Nebestěho/ a gale
wěc lidem nebezpečnau pomlauwagi
Bjwání ež Kalicha/ od Boha natije
ného lidem zaporwěděl: a to (pry) pr
wghnuet negedněch přitom se zbíhagi
chch nepřiležitosti. Nenilž to Wau
drosti Boží vrhati/ a proti nj sfermo
wati

Kapitola III.

77

Wari? Sem také přinálejší/což pravie
 je Swari jmrlí skrylosti myšl nassich //
 magi/a zehoškoli gednomu každému gē
 potřebj, wědj. Wj/ je Bůh/ ačkoli se //
 gemu za hřích nasse od Krysta Geji-
 sse dosti stalo/ wyhledáwá wšak y od
 nás dosti učiněnj; kterě; zatládagi w
 wěcech a nebo pryněnjch/ gach; gsau
 skutowě nassi dobřj/ a neb marněch a
 směšnjch/ gako w brebenrowánj gistěho //
 počtu Modliteb; gedenj masa rybiho
 misto hovějsho/ řdněby toho ten neb
 onen den/ podlé ustanoweni poss-
 wal; a co k tomu podobnjch žwanie
 gest: toli; gest medle/ přisnau Boži spra-
 wedlnost znáti? A kěkliližby medle/
 je Skutowě nassi zaslubugi odpustěnj
 hříchů a spasenj; řdněby milosrdensťw ge
 ho poznati? A řdy; za to magi/ je sy-
 nowě Boži o spasenj swém gisti břit
 nemohau/ nepronásegili; toho/ že praw-
 dy geho neznagi? Madro/ křek; Angely
 cji/ Swacé wšwagi/ řrže gegj gmě-
 P ij. na

na přislahagi / k gegich pocitivosti Chrá-
my starvěgi / a Swácky ustanowugi,
Obrazu ciz: gat prošim Boha znagi /
gemuž samému počta Božského přináleži?

Ale pohledme / zdali snad známě-
jší gím Krystus Gejša gest? Nikoli w
pravdě. Nebo kdoby Pána a Spas-
zele nasseho znali / nikoliby nepravili / že
ho na Mši Obětnej twotí; a neb že bla-
hoslawená Panna gest ta / w níž spasení
žtých n mrtvých složeno gest. A kdoby
twrdí / že Církev nowá ustanoweni a
práva / k spasení potřebná natizowati
má: poznáwagiliž Velikého toho Pro-
roka / kterš nám wsecku Decowu wáli /
gat o wstaupeni nassem / tak n o nassi
k Bohu powinnosti, oznámil?

Nadto / kdoby praví že se každoden-
ně Krystus od Kněží obětugeza skutk
nad powinnost konanými lidi swáckých,
Mnichů a Mnišek / též trwí Mučedlní-
ků / gako n očisteem / a vlastním dosti
oblněním, hřichowě se očistugi, Ze S.
w Nebě

Rapitola III.

173

to Nebi/ za nas v Boha orodngi: **Be**
 Papež gest nehybněšim Biskupem Ege
 tve: Tím rošim to pravdě nad pol:
 dni světkost ga něgi vložugi/ že Belitě
 ho Kněze Gejisse Krysta neznagi.

Kdyby také samého geho Králem
 a Monarchau Ege tve bñti poznávali/
 roznávalili by Papeže hlávau, Zeno
 chem a Monarchau gegi bñti a prosh-
 lili by blahoslavené Panny aby ona
 právem matetškým poručila Synu?
 gemuž rošaf ona rošdne roddána by-
 la. **Gyněch** mnohých bludů pomigims
 dosti jagisté světle i těchto se poznává/
 že oni toho gediného pravého Boha/ a
 kteréhož poslal Gejisse Krysta neznagi.
 Ddudž nemohuuredlně trrdime/ že
 spasení v Papežstvu nadáci se darem-
 ně gest.

Dnni gegich domnělé ty důvodky
 porazíme; gimiš oni věc odpornau ro-
 mu profázati chřai. **Praví** že játkad
 spasení v Papežstvu zůstává. **Ale**

P III.

am

rim sebe y giné parně oklamáwagi. Ne
 // bo přiliš gisté gest/ Je tam Náboženstwí
 Křestanské hned z gruntu wyvráceno
 // gest. Hned z agisté gatí se spasení gin-
 de hledá/ nežli w samé Křystowě spra-
 wedlnosti/ šrže wiru přigatě na odyu-
 štění bñíchú; gináče bñi nemůže než
 Je se Ewangelium Křystowo/ to gest
 Náboženstwí Křestanské/ wyvrácě
 (Gatí Apostol Galatské wyvčuge/ Gal.
 1. 6. 7. 8. řč.) a giné Ewangelium/ giné
 Náboženstwí, fuge.

Je to tak gest/ Papežstwí samo
 swým ztuffením toho potwřuge. Ne-
 bo Je ono nasseho před Bohem Dspra-
 wedlněni Archul/ (kerch gruntem gest
 a Základem Křestanstwí) wyvráčě;
 // nemohlo ginát bñi než Je se giné no-
 vě Náboženstwí wkwati, Wse, dosti
 // činěni vlastni/ odvustkowě Papežstí/
 wzřwáni Swatých/ Dčistec/ a gini ne-
 // řčistni wřmystkowě, wwesti musyti: kre-
 řčí bludowě wřicěni odind prořtli/ Je se
 grunt

grunt gedinh ten prawy (o Osprawedl-
nēni samau wērau sfrze Krysta) zbotil:
kterzy kdyby zachowali byli, bezewsech
tich sineci bgti mohlo.

Zatim, gat Papezeny w Dtee a
Syna wēti, gij sine wēzast. **Zdali**
pak to gest Duchy S. znāti/když genu
dobrych skutkū z cela a zauplna nepti-
sugi, ale mu swobodnau swau Wāli/ga
to rowarnse k boku sážegi. A zdali to
neni w Duchy Swatého newēkici/když
prawy že wētich sobě gistého spasenj, a
wstawicně milosti Boží slihowati nemá,
ačkoli Duch S. to twrdi/a swēdeciw
duchu nassemu že gsme Synowé Bo-
ží/a dēdicowé geho/ a tak spolu dē-
dicowé Krystowi. (Kjm. 8. 16. 17)
dāwā? **Naposledy**/neniž to k weliké
Ducha S. potupě/ že kerklikstwi/ ri-
tētn/ žwanice wsseligaké/ w nichž Pa-
pežské Náboženstwi záležj. aemu přivt-
sugi? tolíkěž dekrēta a wsselikā Papež-

iiiij

stá vstanovení / kteráž Bohu a slovu ge-
ho právě na odpor čelí? Zieho poslo
je Symbolum Apostolicum / gen pro ze-
wnitní tvárnost mezi Římany se
nachází / jako negaty na stěně malowa-
ný oblak.

Přikázání Boží / ta zaedné strán-
ky gsau od nich otesána / gatž se i druhé-
ho přikázání (kteréž vypustili) widi; i
druhé stránky bez počtu rozšířena / při-
dáním nesčíslných vstanovení lidských
přikázáním Božským právě na odpor
čelících.

Svaté Písmo / mimo to že lid
obecný od čtení jeho odvozuje / také
dvojím způsobem od těch falešných
Bátek sprzněno gest. Nebo y latin-
ský swůz wšklad / w kterémž mrzkých
bludů stoč gest / za hodnoměrné Boží slo-
vo Chřtmi cpají / y Písmo samo ne-
soudatě přetvácejí. jeho natahují / a
tde se jim widi, porupně zamítají.

7 sedmi Swátostí gimiž se chlubi

*Infirma iacu-
lantur in sacros
fures calicis.*

pře gich od Boha ustanoweno není:
Křest pak od nich mizutě poskvrněn/
a Běčete swatá w Modláních promě-
něna/ nžbrž také sřie hroznau swato-
krádež Kalicha, kterž lidem obgali, zba-
wena gest.

O Předchch což připomínagi; w
máwám to/ že mohl Bůh mnoh ejnich
w těch hrozných temnostech k spasení při-
wěsti/ nžbrž že sobě wřoných zachowal
Pán sedm tisíců/ kterjž tolen před Ba-
lem nestlání: a že na milost přigimal
mnohé/ kterjž přiwě Bále ctili/ potom
pak opravdowým pokáním doctnuti by-
li. Aleť odtud negde, aby nám nyní w
Papežstwu zůstawati/ a neb se do něho
nawraceti stuselo.

Neho Předkové naši nemohli po-
hrdati swětleu Swatého Ewangeltum,
orossiem ho potupowati: poněwadž gim
igeweno nebylo; ale nyněgšich časů gi-
nž gest Papeženců způsob/ kterjž swětla
toho tím vřpuněgi wřstagi/ čím se gim
swětla

ſwětlegi křpšci. Aniž ja starobátona
odſupowali od Prawdy/ křeréž po toſſe-
cien ſwäg žiwot neznali/ a tak Křſta
před lidmi zapřati nemohli: gaž se to
děge od těch/ křeréž nyněgšich časů i pra-
wě Křtwe vřſtagi k Papežencům.

Přſlupuge k tomu/ že Předkowě
náſſi žádně widitedlně Křtwe neměli/
k nižby se byli přivogiti mohli: ale ſpā-
sob časů těchto ginh geſt. Wědj jağıſt
y Papežench y Odpadlen/ že gſau nyni
weliká po ſwětě ſhromážděni práwě Bo-
hu podle Slowa geho ſkaužichch Kře-
ſtanů. Protož pochybowati neſluſſi/
že Wůh tehdaž wywoleně ſwě před dofo-
náním žiwota gegich mimo obecnyh ny-
ni způſob k ſobě obraceł. Tohoto
pał wěku/ to křerěmž Ewangelium ſwět-
lo tak hogně toſſudy rozlito/ a miloſt Bo-
ži tak ſſědře žetwena geſt/ do Papež-
ſtwa ſe obraceſi/ a neb to něm juſtáwati/
pod tau záſtěrau/ že to těch také mráko-
rách žiwj býti a k ſpaſeni přigſti mo-
hau

hanz co gineho gest. gediné slevom na-
schvál následowati. newděčnosti mrště
se dopauštěti. a Boha wšf tečně potau-
šeti?

Což o Králích a Knížatech přimo-
vugi/ to wice k přeštrasseni lidí nežli kře-
mu ginehmu mluwí. Gest hce to giste
že Králowé a Knížata, což gichkoli před
swau smrti Gejssse Krysta prawau wě-
rau pfigimagi/a omilosti gcho wgištěné
šfauce vmiragi/ žiwota wěčného včast-
nich včineni bšwagi. Tak žiwoty
swé šfonalt mezn ginehmi Swati Ešsa-
toré/ Ferdynand I. a Maximilián II.
gimž nežli i tohoro swěta wšfli Wán
Wáh tu milost včinił/ že Nebesa ote-
řená/ a Syna Bohjho na prawich De-
ce widěli; tak že tento poslední (Mari-
milián toriž. což parně inamenáno bštē
má) Biskupu swěmu poručil, aby o gi-
ně wěcy přednim nemluwil než o samē
šásluze a dosti včineni Krystowu. Což
ednž se od Biskupa štalo/ osmědčil hla-
sem

sem pobožný Eysak, že w té wíste dušſe
 swan Bohu poraučí. (Ioh. Crato
 in Orat. funeb. in obitu Maximili.
 II Imperat.)

Národům pak těm, kteříž od svých
 Břitelů podvěsti se dali, a k gínému
 Ewangeliu přistaupili/ kteříž w-
 ſak gíně nenj/ (Gal: I. 7.) giž dá-
 wno wſpověd od Syna Božího geſt
 wynesena tato/ Powedeli slepý slepého
 oba do gámpy wpadnau. (Mat. 15. 14)
 Zaewně také geſt, že S. Pawel mezy
 jawřſené počítá Židy některé/ kteříž mē-
 li horliwoſt Boží/ ale ne podle zná-
 moſti. (Řim 10. 11.)

Nadto, rád tomu powolugt/ že gſau
 w Chřtwi Papeřowě mnohý/ kteříž ſi-
 wota ctnoſtného a nepoſſtwrněného
 gſau před lidmi. Ale to k ſpaſení doſta-
 tečně kenj: ſyc gínáče kteříž mezy Po-
 hany bez poſſtwrný ſiwi byſi/ tdyby po-
 dſt

Kapitola III.

181

Blé litstého saudu sauzeni měli bŕti, byt
by spaseni: proti nemu Duch S. vsu-
gnae, že Eofoli neni z wjry/ hŕichem
gest. (Rim. 14. 23.) Dobrŕ //

pak vmysl od zatlaceni nezachowává to
ho/ kdo Boha gináče než gatŕ to Slo-
wu geho wyměteno gest, cti. Protož
saud rěstŕ wyhlasse Židám/ že (pry)
bázeň gegich/ gŕ se mne bogŕ/ gest z
přikázanj lidských poslá. (Jai 29. 13)
Eŕ, Nadarmoť mne cti/ věce věcŕ
genŕ sau přikázanj lidská. (Mat.
15. 9.)

A že Pán sauditi neb porupowati zbra-
hŕge, to proti nám nic neni. Gest zagt-
stŕ zápowěd- ta toliko wŕsetčnosti vŕda/ k
nŕ člowět z pŕtrozeni snadnŕ gest/ a rád
bližnjho swěho posuzuge/ nŕbrŕ porupu-
ge neohlédage se na milosrdenstwi Boŕŕ
že mu Báh geho vďeliti mŕže/ ani na ŕŕ
etčnau prawdu/ a neb na powinnost lá-
stŕ. Z toho pak hŕichu my winnē
byt

bhřt nemážeme/ tdnž tjm způsobem o
Papežstwu saud činíme. Dostup

to jagisté od nás abychom zegmēna pro-
ti tomu neb onomu Papežency, owšem
proci wšechněm, saud porupeni wynáse-
li. Nebo gatžbychom to činili my/tee-
řij newjme/wždychli w tom blátě blu-
dů někdo se wáletu bude/ a bez prawě
Wiry w Krysta vmkež Wě giného nic ři-
cy w vmysle nemáme/gedině že ti křetij
// jatwordile w modlákstwi a powěrách su-
fkawagi/a Spashtele swěta/před swjm
iswěta wygitiw/wěrně nepřigimagi/spa-
seni bhřt nikoli nemohau. O osobách re-
dy saudu nečinse/tak málo wšserečno-
sti winěni bhřt mážeme/ gako Swatý
// Dawel tdnž wyhlassuge; že Modlák
Králowstwi Božjho miji nebudau.
(1. Kor. 6. 10.)

Milosrdenstwi Božjho co se do-
týče/to takowě gest že s sebau pohráwati
nedá. Aniž jagisté ono k ginhm se wy-
phuge než k těm/ křetij wěřicj a kag-
as glau

Kapitola III.

131

ch gšau: gni rukau pšisné spravedi-
nosti nezníknau.

Záštěru poslední (kteráz v tom
záleží/ že se při srdcem pravda Krysto-
wa věřiti nemůže/ byt pak vstý pozapře-
ná byla) níže upravíme. Nebo to gest
nomé Satanovo ošhdlo, kterýmž lidi na
věsti vshluge **gatohy** wyznáwání igew-
né Wjry nebýlo nerohnutedlně k spase-
ní potřebné, a wedlé toho časem se opu-
štití mohlo.

Kapitola IV.

Čtverá Záštěra: Wšdný Četwe způsob; a Papse-
jenců škěl.

S Ewangelij spůsob Četwe mysl
mnohých nemalo vráží/ a k od-
padlstwí přimozuge. Nebo ačkoli ně-
kdy potoge gatkéhož takéhož vživá/ na
věřším wšsat dyle/ křži a protiwnstwí
poddána gest. Estastný gegi způsob
přijetný gest/ křž wlastní gegi gest a
přiro-

D ij.

přiro-